

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSRS:2023:II.DOR.474.2022

Evidenčna številka: VS00063797

Datum odločbe: 11.01.2023

Opravična številka II.stopnje: VSK Sodba I Cp 239/2022

Senat: mag. Matej Čujovič (preds.), Tomaž Pavčnik (poroč.), mag. Nina Betetto

Področje: CIVILNO PROCESNO PRAVO - DENACIONALIZACIJA - IZVRŠILNO PRAVO - ZAVAROVANJE TERJATEV

Institut: predlog za dopustitev revizije - povečanje osnovnega kapitala s stvarnimi vložki - nedopustnost izvršbe - tožba na ugotovitev nedopustnosti zavarovanja - prekinitev postopka zaradi odločitve o predhodnem vprašanju - sklenjena sodna poravnava - vezanost sodišča na odločitev o predhodnem vprašanju v drugi pravdi - dopuščena revizija

Zveza: ZPP člen 13, 367a, 367a/1, 367c, 367c/3. ZDen člen 88

Jedro

Revizija se dopusti glede vprašanja, ali je sodišče v primeru ko prekine postopek do rešitve predhodnega vprašanja v drugem sodnem postopku, vezano na sodno poravnavo, sklenjeno v tem drugem postopku, s katero je bilo odločeno o predhodnem vprašanju.

Izrek

Revizija se dopusti glede vprašanja, ali je sodišče v primeru, ko prekine postopek do rešitve predhodnega vprašanja v drugem sodnem postopku, vezano na sodno poravnavo, sklenjeno v tem drugem postopku, s katero je bilo odločeno o predhodnem vprašanju.

Obrazložitev

1. Med pravnima strankama v postopku ni bilo sporno, da: a) je bila tožnica s takratno firmo A., d. o. o. v sodni register vpisana 22. 3. 1999; b) je ustanoviteljica tožnice, družba B. d. d. Ljubljana, ki je dolžnica v postopku zavarovanja Okrajnega sodišča v Tolminu opr. št. Z 2/2019, dne 19. 7. 1999, kot edina družbenica sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala tožnice s stvarnim in denarnim vložkom, pri čemer je stvarni

vložek med drugim obsegal nepremičnini ID znak parcela ... 1110 in ... 1115/2, iz katere sta v letu 2018 nastali parceli ... 1115/3 in ... 1115/4; c) je bil sklep o povečanju osnovnega kapitala v sodni register vpisan 29. 10. 1999; č) da je Okrajno sodišče v Tolminu v zadevi zavarovanja opr. št. Z 2/2019 dne 12. 2. 2019 izdalo sklep, s katerim je na predlog upnika (toženke), zoper dolžnika B. d. d. Ljubljana - v likvidaciji, dovolilo zavarovanje z vknjižbo zastavne pravice in zaznambo izvršljivosti terjatve v znesku 12.962,73 EUR s pripadki na nepremičninah z ID znaki parcela ... 1110, ... 1115/3 in ... 1115/4; d) je tretja (tožnica), zoper izdani sklep ugovarjala, sodišče pa je s sklepom z dne 11. 10. 2019 njen ugovor zavrnilo in jo napotilo na pravdo zaradi ugotovitve, da zavarovanje na navedenih nepremičninah ni dopustno; e) je bila med tožnico in družbo B., d. d., Ljubljana v likvidaciji, 13. 9. 2021, pred Okrožnim sodiščem v Novi Gorici, pod opr. št. I P 152/2019, sklenjena sodna poravnava, s katero sta stranki ugotovili, da je tožnica na podlagi povečanja osnovnega kapitala s stvarnim vložkom od 29. 10. 1999, lastnica nepremičnin z ID znakom: parcela ... 1110, parcela ... 1115/3 in parcela ... 1115/4, do celote.

2. Sodišče prve stopnje je tožbeni zahtevek zavrnilo. Pri tem je navedlo, da skladno z določbo 88. člena ZDen, veljavnega od 7. 12. 1991, z nepremičninami oziroma premoženjem, glede katerega po določbah imenovanega zakona obstaja dolžnost vrnitve, ni dopustno nobeno razpolaganje. Pravni posli, ki so v nasprotju s to določbo, so nični. Pravni posel v trenutku sprejema sklepa o dokapitalizaciji torej ni bil dopusten. Sodišče se je oprlo tudi na določilo 410. člena tedaj veljavnega ZGD, ki je določal obveznost izročitve stvarnih vložkov pred prijavo za vpis v register, in sicer tako da je lahko poslovodja z njimi prosto razpolagal. Tožnica v času pridobitve prisilne hipoteke ni razpolagala z overjenim ZK dovolilom. To je tožnica prvič pridobila šele 13. 9. 2021, in sicer s podpisom sodne poravnave I P 152/2019. V sodni poravnavi zapisana ugotovitev, da je tožnica lastnica spornih nepremičnin že od 29. 10. 1999 (ko je bil sprejet sklep o povečanju osnovnega kapitala s stvarnim vložkom), lahko ustvarja učinke zgolj med strankama te poravnave in ne tudi do tretjih, kar še zlasti velja ob dejstvu, da je šlo za razpolaganje v nasprotju z določilom 88. ZDen. Tek denacionalizacijskega postopka je preprečeval tudi možnost priposestevovanja najmanj do 16. 2. 2007, kar pomeni, da se 10-letna priposestvovalna doba do 19. 7. 2009 ni iztekla.

3. Sodišče druge stopnje je zavrnilo pritožbo tožnice in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

4. Zoper takšno sodbo vlaga tožnica predlog za dopustitev revizije. V njem predlaga, da se revizija dopusti glede naslednjih vprašanj:

- Ali je sodišče v primeru, ko prekine postopek do rešitve predhodnega vprašanja v drugem sodnem postopku, vezano na sodno poravnavo, sklenjeno v tem drugem postopku, s katero je bilo odločeno o predhodnem vprašanju?

- Ali je sodišče v primeru, ko prekine postopek do rešitve predhodnega vprašanja v drugem sodnem postopku, vezano na sodno poravnavo, sklenjeno v drugem postopku, med strankama, ki nista istovetni strankam v prekinjenem postopku, ter s katero je bilo odločeno o predhodnem vprašanju?

- V katerih primerih oziroma pod katerimi pogoji je mogoče govoriti o dolžnosti vrnitve nepremičnin v smislu 88. člena Zakona denacionalizaciji?

- Ali mora sodišče pri presoji, ali obstaja dolžnost vrnitve nepremičnin v smislu določb 88. člena Zakona o denacionalizaciji, ugotoviti, ali obstaja potencialni upravičenec do denacionalizacije in način podržavljenega premoženja?

- Ali je lahko podana dolžnost vrnitve nepremičnin v smislu določb 88. člena Zakona o denacionalizaciji v primeru, če denacionalizacijski upravičenec do poteka roka iz 11. člena Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij ni vložil predloga za izdajo začasne odredbe?

5. Predlog je delno utemeljen.

6. Vrhovno sodišče je presodilo, da je glede v izreku navedenega vprašanja izpolnjen pogoj za dopustitev revizije iz prvega odstavka 367.a člena Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP), zato je revizijo na podlagi tretjega odstavka 367.c člena ZPP dopustilo.

7. Vrhovno sodišče je odločalo v senatu, navedenem v uvodu sklepa. Odločitev je sprejelo soglasno (sedmi odstavek 324. člena ZPP).

Datum zadnje spremembe: 16.02.2023